

Rozvoj nadání u dětí mladšího a staršího školního věku

Mgr. Iva Klugová,
výchovný poradce

PRIMAŠKOLA – Charakteristika školy

- Soukromá základní škola zařazena do rejstříku škol r. 1992.
- vždy se zaměřovala na děti, které mají předpoklady zvládnout vyšší požadavky při výuce.
- důraz kladen na individuální přístup k žákům
- snížený počet žáků ve třídě – cca 20.

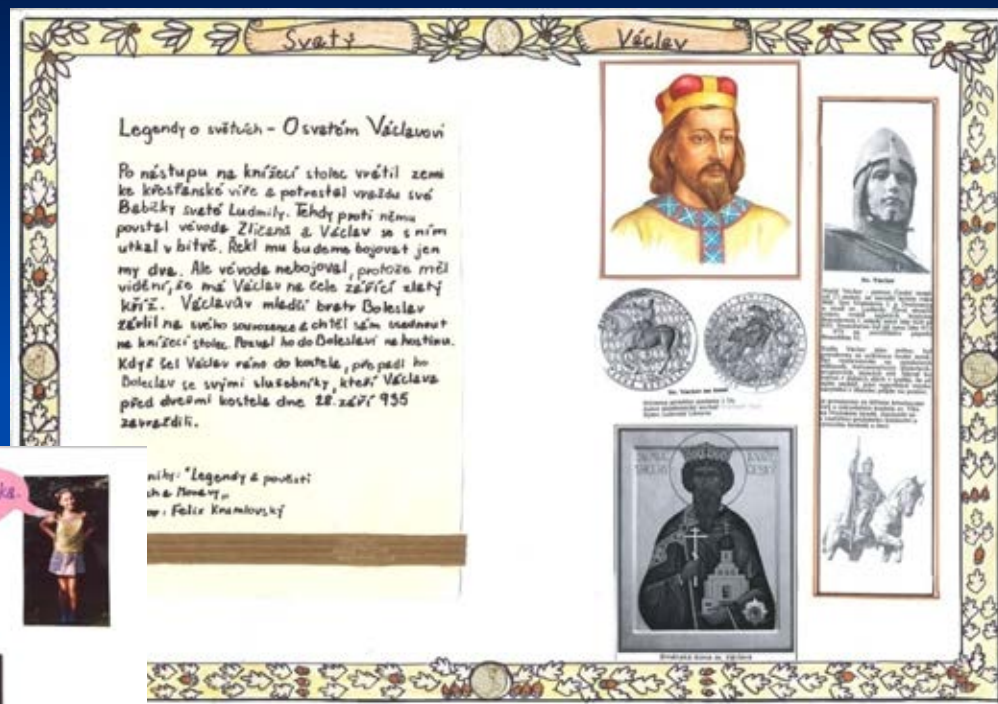
PRIMAŠKOLA

- rozšířená výuka jazyků (anglický jazyk od 1. třídy s navýšenou hodinovou dotací, německý jazyk od 7. třídy)
- netradiční výuka esteticko-výchovných předmětů (hra na nástroj – flétna, kytara, bicí, keyboard, djembe, školní kapela, nahrávání vlastních hudebních CD, tematické výtvarné dílny s netradičními výtvarnými technikami – vedle keramiky malba na hedvábí, skleněné mozaiky, výrobky z přírodnin)
- ze sportovních disciplín navíc výuka lyžování pro všechny ročníky, cyklistika, golf, plavání, výuka jízdy na in-line bruslích apod.).

Žákovská portfolia – projekty

- Škola již mnoho let využívá výhod projektového a problémového vyučování

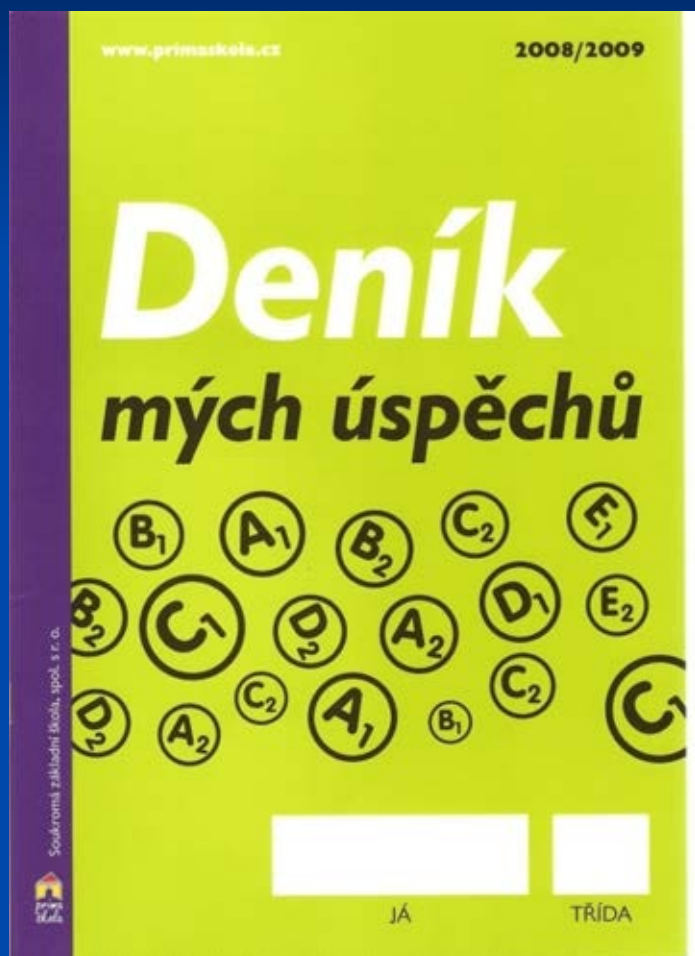

Celoškolní projekty

- Žáci nadaní mají individuální péči, ve své oblasti nadání jsou dále rozvíjeni formou doplňkových pracovních listů, samostatných projektů a účastí ve školních projektech či úročí své nadání v soutěžích výtvarných, hudebních, matematických a jazykových.

Hodnocení žáků

- součástí výuky dětí je způsob hodnocení jejich práce
- na naší škole jsou děti považovány za spolutvůrce hodnocení, proto také jsou hodnocené oblasti posuzovány jak učitelem, tak samotným žákem, což je důležitý prvek pro rozvoj jejich kompetencí a schopnosti sebehodnocení.
- žáci nepoužívají klasickou Žákovskou knížku, ale „Deník úspěchu“, ve kterém se hodnotí jednotlivé oblasti pomocí škály –
- na 1. stupni pětibodové: A, B, C, D, E, na 2. stupni desetibodové: A1, A2, B1, B2, C1, C2, D1, D2, E1, E2.

Aktivity rodičů s dětmi

PRIMAŠKOLA

- spolupracujeme s různými organizacemi, zabývajícími se problematikou nadaných dětí a dalším vzděláváním pedagogů v této oblasti. Některé z nich v průběhu roku organizují také pobytové akce pro nadané děti a jejich rodiče, spojené s přednáškami a zájmovými aktivitami,
- v naší škole pořádáme pravidelná setkávání rodičů s dětmi u příležitosti různých tematických dílen a celoškolských projektů.

Den her s MENSOU ČR

- na naší škole se dvakrát ročně uskutečňuje Den her s Mensou.
- na základě úspěšnosti těchto akcí byl zřízen také na naší škole Klub deskových her, kde se žáci co 14 dní scházejí a hrají nejrůznější deskové, logické a strategické hry.

- Tyto aktivity se nám jeví jako velmi vhodný nástroj pro rozvoj celkového nadání dětí, které mohou působit na několik složek osobnosti najednou a tím je nenásilně, zcela přirozeně rozvíjet.

- Doposud jsme ani v naší ani v zahraniční literatuře nenašli odbornou práci, která by se tématu rozvoje nadání dětí pomocí deskových a logických her systematictěji věnovala.

- Až do roku 1982 byla v zahraničí snaha o hodnocení nadanosti a vyvinutí vzdělávacího programu pro malé nadané děti jen velmi malá. Vše ovšem změnil poznatek, že čím dříve se podaří objevit předpoklady dítěte a přistupovat k němu podle odpovídajícího vzdělávacího plánu, tím větší je šance plně rozvinout jeho potenciál (Anastasiow, 1981; De Weerd, 1981; Kirk, Kliebhan & Lerner, 1978).

Nadané děti na PRIMAŠKOLE

- V současnosti je na naší škole z celkového počtu 140 žáků 10% dětí nadaných a 14% dětí s SPU.

System péče o nadané děti

- System péče o nadané děti zahrnuje následující kroky:

1. Strategie výběru nebo průběžné identifikace nadaných žáků

Dle platných školských zákonů mimořádně nadaného žáka musí diagnostikovat pedagogicko-psychologická poradna. Prvotní diagnostiky zajišťují hromadně na půdě naší školy kliničtí psychologové. Psychologové provádějí plošný screening formou baterie testů – testů verbálních, testů kreativity a testů IQ. Poté každému žákovi vyhotoví přehledový graf se zhodnocením jednotlivých testovaných složek.

- Souběžně probíhá pedagogická nominace a rodičovská nominace žáků formou dotazníkového šetření. Tyto dotazníky byly vytvořeny na míru naší školy. Na základě vyhodnocení těchto dotazníků byly vytipovány děti, které by bylo vhodné dále rozvíjet v určité oblasti zájmu.
- Výchovní poradce na základě všech získaných screeningových výstupů sestaví seznam žáků, kteří budou zasláni na PPP k přesnější diagnostice.
- Na základě znalostí potřeb nadaného žáka je vytvořeno Portfolio nadaného žáka, které využívá třídní učitel pro práci s žákem i pro tvorbu IVP

- Po obdržení zprávy z PPP je na základě posudku a porfolia nadaného žáka vytvořen individuální vzdělávací plán (dále IVP), společně třídním učitelem a učiteli z oblasti nadání či zájmu žáka. Zároveň je sepsána Smlouva s nadaným žákem, která upřesní konkrétní cíle zájmu pro kratší časový úsek (3 až 6 měsíců). Tato smlouva je podepsána samotným žákem a následně i zákonnými zástupci žáka.

2. Další vzdělávání pedagogů v péči o mimořádně nadané žáky a žáky nadané i dvakrát výjimečné

Naši pedagogové se zúčastnili od září 2009 akreditovaných kurzů s tématem nadané děti a žáci a žáci s SPU buď v místě naší školy (celý pedagog. sbor) nebo v jiném městě ČR v rámci kurzů pro jednotlivce dle potřeby konkrétního pedagoga.

Pedagogický sbor školy

3. Specifikace ŠVP – metody rozvoje nadání

- Škola má vlastní ŠVP nazvaný PRIMAŠKOLA,

má ujasněnu metodologii výuky - jak adaptovat akcelerované žáky, jaké volit metody a strategie výuky (např. formy obohacování učiva - cílem je především podpora kreativního myšlení, schopnost samostatného řešení problému, kladení otázek a samostatného objevování). Učíme žáky základním metakognitivním dovednostem, tedy učebním strategiím.

- Při vytváření úkolů pro obohacování učitel dbá na volbu dostatečně komplexních a abstraktních témat, která respektují divergentní povahu myšlení nadaných žáků .

3. Specifikace ŠVP – metody rozvoje nadání

- Při obohacování je důležitou součástí práce učitele volba vhodných aktivizujících výukových metod (např. metoda řešení problému, metody heuristické a diskusní), zapojení principu kooperativní výuky a především využívání komplexních výukových metod (pro nadané žáky velmi vhodných metod projektového vyučování, kritického myšlení, výuky podporované počítačem aj.) a adekvátních doplňkových výukových materiálů (především alternativní učební texty, naučné časopisy, encyklopedie, primární prameny nebo tvorba materiálů vlastních).

4. Úprava organizačních forem výuky

Vzdělávání nadaných žáků vyžaduje i organizační změny v chodu školy - např. vytvoření mediální knihovny vč. přístupu k PC nebo speciálního pracoviště (digitální hnízdo), kam chodí žáci v rámci samostudia či při práci na projektech, je dobré umožnit vzdělávací dostupnost tříd, vytvářet v případě potřeby heterogenní vzdělávací skupiny apod.

5. Technické vybavení školy

Nadaní žáci mají také zvýšené nároky na technické zázemí školy – zvýšili jsme počet počítačů přístupných na internet, zavedli jsme kvalitní a rychlé připojení PC, vyučujeme na interaktivních tabulích vč. možnosti prezentovat výsledky žákovských projektů touto formou.

Zřízením tzv. digitálních hnízd jsme umožnili žákům pracovat na individuálních projektech či samostatně procvičovat učivo např. díky výukovým CD ROMům.

6. Nabídka odpoledních školních aktivit

- Nadaní žáci jsou zvyklí ve škole trávit mnoho času. Škola jim nabízí kvalitní kroužky. Zajímavý je např. kroužek z matematiky (rozvoj logiky), šachový kroužek nebo klub deskových her či kroužek z biologie a fyziky, nazvaný Malý badatel. V oblasti cizích jazyků existuje kvalitní nabídka mimoškolní činnosti i díky zahraničnímu učiteli z Anglie, který vyučuje na naší škole a navíc splňuje kvalifikační požadavky na učitele cizích jazyků

7. Příprava učitelů pro tvorbu individuálních vzdělávacích plánů (IVP)

Příprava IVP je součástí práce s nadaným žákem. Ze zákona by měl mít nadaný žák vypracován IVP do tří měsíců po identifikaci nadání. Učitelé byli proškoleni, jak plán sestavit, jak jim může pomoci poradna a které kroky jsou v tomto ohledu nezbytné.

8. Plán návaznosti studia

Z naší (možná i z vaší) zkušenosti vyplývá, že ti „hodně šikovní“ žáci často po páté třídě odcházejí ze škol na víceletá gymnázia. Snažíme se proto vytvořit pro nadané žáky zajímavé studijní prostředí, aby setrvali na naší škole.

Pokud žák bude opouštět školu po 9. ročníku, je úkolem výchovného poradce naší školy dobře se obeznámit s nabídkou škol a pomoci žákovi i jeho rodičům s výběrem školy, která bude v započatém plánu vzdělávání pokračovat či alespoň ho úplně nezavrhne.

9. Pořádání pravidelných testování IQ, volby povolání žáků a veřejnosti

- Ze strany školy nejde o hrazenou aktivitu, zájemci si jí hradí sami, naši žáci jsou ale cenově zvýhodněni. Plošné testy mohou být prováděny PPP, psychologem, Mensou nebo jinou důvěryhodnou institucí nadanými dětmi se zabývající.

Závěr

■ Školy neslouží jen ke vzdělávání, ale jsou i místem, kde mladí lidé prožívají část svého života. Atmosféra dané vzdělávací instituce, způsob „zacházení“ s žáky ze strany vedení školy, pedagogů, či dalších zaměstnanců školy je poměrně podstatným kritériem hodnocení školy. Proto naše škola v průběhu školního roku organizuje řadu společných projektů a akcí pro žáky i jejich rodiče.

Děkuji za pozornost

Mgr. Iva Klugová
www.primaskola.cz